

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. w W. w pozwie przeciwko T. K. wniósł o orzeczenie wygaśnięcia obowiązku płatności renty na rzecz T. K. zasądzonej wyrokiem Sądu rejonowego Szczecin Centrum w S. z dnia 04.09.2009 r. od dnia wniesienia pozwu oraz o zasądzenie od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kosztów postępowania wg norm prawem przepisanych, w tym kosztów zastępstwa.

W uzasadnieniu wskazał, że w dniu 09.08.2004 roku miał miejsce wypadek drogowy w wyniku którego pozwany doznał urazu głowy ze skręceniem odcinka szyjnego kręgosłupa. Pojazd sprawcy posiadał obowiązkowe ubezpieczenie OC w powodowym towarzystwie. Wyrokiem Sądu rejonowego Szczecin Centrum w S. z dnia 04.09.2009 r. zasądził na rzecz T. K. rentę w wysokości 845,17 zł miesięcznie, począwszy od dnia 22.12.2008 r. Powód wypełniał swój obowiązek, ale według niego nastąpiła zmiana stosunków, która uzasadnia stwierdzenie ustania dalszego obowiązku wypłaty renty. Jako podstawę prawną strona powodowa wskazała art. 907 § 2 k.c.

W odpowiedzi pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powodów na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że strona powodowa w żaden sposób nie udowodniła, że nastąpiła zmiana stosunków uzasadniająca żądanie pozwu. Z uzasadnienia wyroku Sądu rejonowego Szczecin Centrum w S. z dnia 04.09.2009 r. wynika, że tylko operacja mogłaby zahamować postęp zmian chorobowych u pozwanego. W okresie od października 2009 do czerwca 2012 r. pozwany był leczony metodami fizykoterapii oraz biorezonansu magnetycznego z powodu dyskopatii powypadkowej nie przyniosło to jednak efektu.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 9 sierpnia 2004 r. roku miał miejsce wypadek drogowy w wyniku którego Toni K. doznał urazu głowy ze skręceniem odcinka szyjnego kręgosłupa. Pojazd sprawcy posiadał obowiązkowe ubezpieczenie OC w (...) S.A. w W.. Wyrokiem z dnia 04.09.2009 r. Sądu rejonowego Szczecin Centrum w S. zasądził od (...) S.A. w W. na rzecz T. K. rentę w wysokości 845,17 zł miesięcznie, począwszy od dnia 22.12.2008 r. do dnia 31.12.2008 r., a następnie w wysokości 954,96 zł płatną z góry do 10. każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności. W uzasadnieniu orzeczenia Sąd wskazał, że następstwem wypadku z dnia 9 sierpnia 2004 r. jest całkowite zablokowanie ruchomości odcinka szyjnego kręgosłupa przy jednoczesnym braku możliwości wykonywania ruchów skrętnych ze względu na pojawiający się ostry zespół bólowy kręgosłupa i silne zawroty głowy. Siła mięśniowa kończyn górnych osłabiona jest w lewej kończynie górnej z niemożnością wykonywania ruchów precyzyjnych lewą dłonią. Charakter odczuwalnych przez T. K. dolegliwości może być trwały i nieodwracalny, bóle nasilają się, pojawiły się ubytki ruchowe świadczące o ciężkim uszkodzeniu korzeni nerwowych w odcinku szyjnym. Istnieje możliwość ustąpienia dolegliwości. Na dzień wydania orzeczenia (04.09.2009 r.) stan T. K. był zły i nie mógł on wykonywać pracy w swoim zawodzie kierowcy mechanika. Okoliczności odnośnie charakteru urazu jakiego doznał Toni K. w następstwie wypadku, skutków w stanie zdrowia Sąd stwierdził na podstawie opinii biegłego sądowego.

Bezsporne, a nadto: wyrok Sądu Rejonowego Szczecin Centrum w S. z dnia 4 września 2009 roku z uzasadnieniem, wydanym w sprawie o sygn. akt I C 105/09;

W okresie od października 2009 do czerwca 2012 r. pozwany był leczony metodami fizykoterapii oraz biorezonansu magnetycznego z powodu dyskopatii powypadkowej.

Dowód: zaświadczenie k. 29.

Toni K. nie pracuje zawodowo, w niewielkim stopniu pomaga ojcu w prowadzeniu gospodarstwa rolnego. Korzysta z pomocy homeopaty i irydologa, która polega na zastosowaniu akupunktury i koca magnetycznego.

Dowód: zeznania pozwanego k. 36;

Przeprowadzone w toku postępowania badanie neurologiczne nie wykazało objawów ubytkowych (brak zaników mięśni, odruchy głębokie żywe, równe, czucie niezaburzone). U badanego nastąpiła poprawa stanu zdrowia polegająca na zmniejszeniu się dolegliwości bólowych typu korzennego. Na tej podstawie orzekła, że pozwany zdolny jest do wykonywania czynności codziennych jak i pracy zawodowej.

W toku postępowania biegły specjalista ortopedii i traumatologii narządu ruchu M. K. zbadał pozwanego i nie stwierdził istotnych odstępstw w badaniu ortopedycznym. Biegły stwierdził w zakresie kręgosłupa szyjnego prawidłowe obrysy, ruchy płynne. Wskazał, że opis badania (...) świadczy o obecności zmian o niewielkim znaczeniu klinicznym, które nie mają wpływu na funkcje i nie stanowią ograniczeń w życiu codziennym i zawodowym. Nie stwierdził ucisku korzeni nerwów rdzeniowych. Powód jest zdolny do pracy i nie występują ograniczenia w czynnościach życia codziennego.

Dowód: opinia biegłej sądowej doc. dr hab. med. T. P. k. 101-104, k. 135;

opinia biegłego sądowego specjalisty ortopedii i traumatologii narządu ruchu M. K. k. 131-134, 172;

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo oparte na treści art. 907 § 2 k.c. zasługiwały na uwzględnienie prawie w całości.

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się na dowodach z dokumentów, zgromadzonych w aktach sprawy Sądu Rejonowego Szczecin Centrum w S. w sprawie o sygn. akt I C 105/09, albowiem żadna ze stron nie kwestionowała ich wiarygodności, ani rzetelności sporządzenia. Sąd uznał również za wiarygodne opinie biegłych sądowych doc. dr hab. med. T. P. i biegłego sądowego specjalisty ortopedii i traumatologii narządu ruchu M. K. jako spójne, logiczne i wzajemnie się uzupełniające i na tych opiniach oparł ustalenia odnośnie aktualnego stanu zdrowia T. K..

Zgodnie z art. 907 § 2 k.c. jeżeli obowiązek płacenia renty wynika z ustawy, każda ze stron może w razie zmiany stosunków żądać zmiany wysokości lub czasu trwania renty, chociażby wysokość renty i czas jej trwania były ustalone w orzeczeniu sądowym lub w umowie.

Celem art. 907 § 2 k.c. jest zharmonizowanie treści przysługującego poszkodowanemu prawa podmiotowego ze zmianą okoliczności faktycznych, jaka może nastąpić w przyszłości (A. Szpunar, Glosa do uchwały SN z dnia 6 sierpnia 1991 r., III CZP 66/91, OSP 1992, z. 5, poz. 102). Przesłanką żądania zmiany wysokości lub czasu trwania renty jest zmiana stosunków, a ciężar dowodu – zgodnie z art. 6 k.c. – spoczywa na powodzie (wyrok SN z dnia 5 marca 1976 r., III PRN 4/76, LEX nr 14301). Zmiana stosunków musi nastąpić po dacie ustalenia uprawnienia do renty.

Zmiana w stanie zdrowia pozwanego została wykazana opiniami biegłych lekarzy. Podkreślić należy, że jak wynika z opinii biegłej sądowej doc. dr hab. med. T. P. obecnie biegła nie stwierdziła objawów zespołu bólowego ani neurologicznych objawów ubytkowych, nie stwierdziła upośledzenia funkcji narządu ruchu. U badanego nastąpiła poprawa stanu zdrowia polegająca na zmniejszeniu się dolegliwości bólowych typu korzennego. Biegła nie stwierdziła też objawów upośledzenia funkcji narządu ruchu (nie stwierdziła zaników mięśni). Na tej podstawie orzekła, że pozwany zdolny jest do wykonywania czynności codziennych jak i pracy zawodowej.

W odniesieniu do zarzutów biegła wskazała, że nie można się zgodzić, że neurolog nie jest uprawniony do dokonywania ustaleń w zakresie narządu ruchu bowiem ocena narządu ruchu stanowi integralną część badania neurologicznego. Wskazała, że zarówno neurologia jak neurochirurgia zajmują się schorzeniami ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego; neurologia jest dziedziną zachowawczą zajmuje się diagnozowaniem i leczeniem układu nerwowego, neurochirurgia jest dziedziną zabiegowa i zajmuje się leczeniem operacyjnym.

Opinia biegłej jest szczegółowa i w sposób logiczny, zwłaszcza po wyjaśnieniu pewnych zastrzeżeń, wyjaśnia wnioski w niej zawarte. Sąd Rejonowy nie znalazł podstaw do dopuszczenia opinii biegłego neurochirurga bowiem jak

wyjaśniła biegła zarówno neurologia jak neurochirurgia zajmują się schorzeniami ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego, jednak to neurologia jest dziedziną która zajmuje się diagnostyką. Ponieważ w opinii chodzi nam o diagnozę, a nie o leczenie zabiegowe czy ocenę takiego leczenia to opinia wykonana przez biegłą neurolog jest jak najbardziej przydatna i nie wymaga uzupełnienia przez biegłego neurochirurga.

Opinia biegłego sądowego specjalisty ortopedii i traumatologii narządu ruchu M. K. była zbieżna z opinią biegłej neurolog. Biegły ortopeda stwierdził w zakresie kręgosłupa szyjnego prawidłowe obrysy, ruchy płynne. W zakresie obręczy barkowych stwierdził prawidłowe obrysy bez ewidentnych zaników mięśniowych, ruchomość czynna i bierna w pełnym zakresie ruchu, funkcja zachowana. Obwody ramion i przedramiona równe; bez zaników mięśniowych. Stawy łokciowe prawidłowe obrysy bez ewidentnych zaników mięśniowych, ruchomość czynna i bierna w pełnym zakresie ruchu; funkcja zachowana. W zakresie nadgarstków i dłoni prawidłowa budowa i funkcja. Chwyt precyzyjny i siłowy prawidłowy; zgięcie i wyprost palców w pełnym zakresie. Na podstawie badania (...) z 20.01.2015 r. biegły nie stwierdził ucisku korzeni nerwów rdzeniowych, ani zwężenia otworów międzykręgowych; rdzeń kręgowy jednorodny, bez zmian ogniskowych. W kośćcu uwidocznionego odcinka kręgosłupa również nie stwierdził zmian patologicznych. W podsumowaniu biegły stwierdził, że stan zdrowia pozwanego uległ poprawie i nie stwierdził istotnych odstępstw w badaniu ortopedycznym. Badanie (...) z 20.01.2015 r. nie wykazało patologii, która przemawia za niestabilnością i stenozą na tle zmian strukturalnych i/lub dyskopatycznych. Biegły orzekł, że pozwany jest zdolny do pracy i wykonywania czynności dnia codziennego. Odnosząc się do zarzutów strony pozwanej odnośnie sprzeczności jego opinii z opinią biegłego S. J. powołanego w sprawie I C 105/09 biegły wskazał, że w opinii nie ma sprzeczności, biegły nie kwestionuje, że pozwany przeżył uraz, a leczenie było długotrwałe. Przedmiotem opinii było określenie aktualnego stanu zdrowia, który biegły określił jako dobry. Opis badania (...) świadczy o obecności zmian o niewielkim znaczeniu klinicznym, które nie mają wpływu na funkcje i nie stanowią ograniczeń w życiu codziennym i zawodowym. Od czasu wydania opinii w poprzedniej sprawie minęło 8 lat i obraz kliniczny znacząco się zmienił.

Reasumując, wnioski obu opinii były zbieżne. Każdy z biegłych niezależnie zbadał pozwanego i stwierdził brak ubytków mięśniowych, poprawę stanu zdrowia i brak ograniczeń w życiu codziennym i zawodowym. Obie opinie były w tym zakresie stanowcze.

Wskazać w tym miejscu należy, że dowód z opinii specjalistycznej biegłego (biegłych) powołuje się wówczas, gdy stwierdzenie okoliczności mających istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy wymaga wiadomości specjalnych (art. 278 § 1 k.p.c.). Wiadomości specjalne to wiadomości, które nie są znane przeciętnemu człowiekowi, a w gronie osób reprezentujących dany zawód są wiadomościami specjalistycznymi, powyżej zwykłego poziomu. Ze względu na element wiadomości specjalnych dowód z opinii biegłego ma przeto szczególny charakter, dowód ten jednak jak każdy inny, sąd ocenia zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów, zarówno pod kątem logiczności i poprawności rozumowania, jak i pod kątem merytorycznym. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 kwietnia 2005 r. II CK 572/04 wskazał, że specyfika oceny dowodu z opinii biegłego wyraża się w tym, że sfera merytoryczna opinii kontrolowana jest przez sąd, który nie posiada wiadomości specjalnych, w istocie tylko w zakresie zgodności z zasadami logicznego myślenia, doświadczenia życiowego i wiedzy powszechnej. Odwołanie się przez Sąd do tych kryteriów oceny stanowi więc wystarczające i należyte uzasadnienie przyczyn uznania opinii biegłych za przekonujące.

Kwestionowanie przez stronę wykonanych przez biegłych sądowych opinii było zdaniem Sądu Rejonowego nietrafne, albowiem biegli rzetelnie wykonali opinię w zakresie swoich specjalności. Zarzuty pozwanego, wynikają z tego, iż opinie są dla niego niekorzystne. Należy podkreślić, że biegły sądowy powołany przez Sąd Rejonowy Szczecin Centrum w S. w sprawie o sygn. akt I C 105/09 badał powoda w grudniu 2008 r., Sąd na podstawie opinii biegłego stwierdził, że stan zdrowia T. K. jest zły i że nie może on wykonywać pracy zawodowej nie wykluczył jednak, co należy podkreślić, możliwości powrotu do zdrowia. Biegli w niniejszej sprawie badali powoda w maju 2014 r. i styczniu 2015 r. i wydali swoje opinie w oparciu o wywiad, badanie i dokumentację z akt sprawy, a biegły ortopeda dodatkowo w oparciu o wyniki badania (...). Ustalenia poczynione obecnie są jednoznaczne stan zdrowia powoda uległ poprawie i na dzień dzisiejszy powód jest zdolny do pracy.

W ocenie Sądu Rejonowego, wymienione opinie biegłych mogły więc stanowić podstawę do stanowczego rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Sąd otrzymał odpowiedzi na zadane pytania od dwóch niezależnych biegłych, nie znalazł więc podstaw do powołania kolejnego biegłego.

Mając powyższe na uwadze uznać należało, że ustalone okoliczności dają podstawy do ustalenia, że obowiązek wypłaty renty ustał z dniem wyrokowania.

Odnosząc się do żądania strony powodowej o orzeczenie wygaśnięcia obowiązku wypłaty renty od dnia wniesienia pozwu to wskazać należy, że wyrok wydany na podstawie art. 907 § 2 k.c. ma charakter konstytutywny, stwarza nowy stan prawny odpowiadający treści normy prawnej, co do zasady wywiera skutek tylko na przyszłość. Tylko zmiana renty dopuszczalna jest również za okres poprzedzający wytoczenie powództwa o zmianę, z tym że okres ten nie może sięgać poza datę, w której nastąpiła zmiana stosunków, poza termin przedawnienia zaległych świadczeń okresowych oraz poza datę orzeczenia lub ugody, w których została określona renta, mająca podlegać zmianie w wyniku uwzględnienia powództwa (wyrok SN z dnia 17 marca 1972 r., II PR 26/72, OSP 1972, z. 11, poz. 211; A. Szpunar, Glosa do uchwały SN z dnia 28 października 1993 r., III CZP 142/93, PS 1995, nr 4, s. 73; wyrok SN z dnia 7 lutego 2012 r., I PK 105/11, LEX nr 1165836; wyrok SN z dnia 8 marca 2011 r., I PK 36/11, LEX nr 1102988). Zatem Sąd oddalił pozew w tym zakresie.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 102 kpc, który pozwala w szczególnie uzasadnionych wypadkach na zasądzenie od strony przegrywającej tylko części kosztów lub nieobciążenie jej w ogóle kosztami. Na koszty postępowania w niniejszej sprawie składały się koszt opłaty od pozwu 573 zł, zastępstwa procesowego 2 417 zł, opinii biegłych: 454,08 zł, 211,82 zł, 108,82 zł, 73,94 zł (razem 3 839,66 zł).

Ustawodawca przyznaje sądowi pełną swobodę w zasądzeniu kosztów procesu, gdy stosowaniu zasady odpowiedzialności za wynik procesu (art. 98 k.c.) sprzeciwiają się względy słuszności, co właśnie wyraża się w stwierdzeniu, że w przypadkach szczególnie uzasadnionych, sąd może nie obciążać strony przegrywającej kosztami procesu.

Jak wynika z akt niniejszej sprawy pozwany utrzymuje się z niewielkiej renty wypłacanej przez powoda w wysokości 954 zł. Pozwany, w świetle ustaleń poczynionych w sprawie I C 105/09 mógł być subiektywnie przekonany o słuszności swojego stanowiska. Sytuacja życiowa pozwanego nie pozwala obciążyć go żądanymi przez stronę powodową kosztami postępowania i stanowi „szczególnie uzasadniony przypadek” usprawiedliwiający nie obciążanie pozwanego kosztami procesu w całości. Zastosowanie bowiem przez Sąd art. 102 k.p.c. powinno być oceniane w całokształcie okoliczności, które uzasadniałyby odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności należy zaliczyć, zgodnie ze stanowiskiem Sadu Najwyższego wyrażonym w postanowieniu z 14.01.1974 r.(II CZ 223/73, LEX nr 7379) zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu, zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego (sytuacji życiowej) strony.

SSR Aneta Iglewska - Wilczyńska

Sygn. akt I C 378/12

ZARZĄDZENIE

1. odnotować w kontrolce uzasadnień;
2. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanego;
3. przedłożyć z apelacją lub za 21 dni.

G., dnia 28.10.2015 r.

SSR Aneta Iglewska - Wilczyńska